

BIO MŮŽE BÝT I MASO aneb...

Pokračování ze str. 10

velice úzký. Je to způsobeno především nebývalým rozmachem dopravy a málo rozvinutým zpracovatelským průmyslem pro biokomodity. Řešením je, k pěstování rostlin chovat i zvířata. Pro ty se musí pěstovat některé speciální plodiny, čímž se osevni postup obohátí. Zároveň má zemědělec alternativu v případě, že z různých důvodů biopotravinu neprodá. S vědomím těchto „zadních vrátek“ se může s nadšením pouštět do pěstování rostlin, se kterými nemá praktické zkušenosti.

Další, ne nepodstatnou skutečností je, že právě chlévský hnůj obsahuje živiny a látky, které nelze nahradit jiným přirozeným způsobem. Aby byla zajištěna dlouhodobá perspektiva ekologického hospodaření, musí být řádně vybalancovaná produkce a spotřeba těchto živin.

Když maso, tak z ekochovu

Jak již bylo řečeno maso se bude zcela jistě několik století ještě konzumovat. Je ale nutné aby získalo zpět svoje postavení v jídelníčku a aby mu byla prokazována úcta jako v dávných dobách. Je potřeba, abychom si vážili masa jako většina lidí na této planetě, kteří neměli to štěstí a nenarodili se na „bohatém severu“.

Jsem přesvědčen, že ekochovu tomuto mohou napomoci. Ohodnocením kvality v tržním hospodářství, ale i ve fungující demokracii je cena. Co je kvalitnější je dražší. Tím, že chované zvíře není extrémně využíváno (v poža-

dovaných přírůstcích, doživosti, snůšce...) poskytuje kvalitnější produkt. Také neposkytuje takové množství produkce, tudíž je vzácnější. Je jisté, že tento produkt – biomassu musí být dražší. Žádný podnik by nevydržel nezohledňovat svoje vyšší náklady v cenách svého produktu.

Doba, kdy na to přijdou ostatní konvenční zemědělci, že je lepší produkovat méně, ale kvalitněji, je daleko. Mám obavy, že se toho většina z nás nedožije. Nicméně, z mnoha diskusí s ostatními, i konvenčními, zemědělci vím, že i oni chtějí vystoupit z kolotoče „růstu“. Aby obstáli v konkurenci, jsou vtaženi do snahy dosáhnout maximální, vůči životnímu prostředí však bezohledný, zisk. Většina z nich má na-

příklad svoji úrodu prodanou ještě před sklizní. Komu jinému, než prodejcům chemikálií. Pro mnohé z těchto zemědělců by alternativa, kdy si spotřebitel bude vážit jejich produkce, byla vysvobozením.

Neodpustím si nepředat jednu zkušenost z praxe. Z jedné vášnivé diskuse s konvenčním velkopěstitelem zeleniny vyplynulo, že on sám si pro svoji potřebu pěstuje zeleninu na zahrádce u domku. Produktů prodávaných v obchodech by se bál: „protože vím, co v nich je.“ Dalším příkladem je venkovní chov několika krůt vedle velké výkrmové haly. Po mém údivu mi majitel – konvenční výkrmce – řekl, že maso z haly „smrdí“.

Naproti tomu můžu ze své praxe potvrdit, že se mnohé ekologické zkušenosti promítají i do soukromého života ekofarmářů a zkvalitňují jeho život. Posledním, velice pěkným příkladem bylo prohlášení naší veterinářky MVDr. Švaříčkové, že musíme selatům „netoxicky zkvalitnit život...“. Nějakou dobu se totiž snažíme vymyslet způsob, jak kastrovat selata v anestézii. Nikdo to v republice neprovádí. Jenom u homeopatiků našla pochopení. Ti jediní jí nabídli prostředek, který zmírňuje bolest. Po této zkušenosti jsem si u naší dětské lékařky vyžádal homeopatickou léčbu opakujících se horečnatých onemocnění také u svého syna. Neříkám, že ekologické hospodaření je procházka růžovým sadem, ale byla by dle mého názoru zajímavá porovnávací studie spokojenosti se svým posláním mezi konvenčními a bio zemědělci.

Josef SKLENÁŘ
FOTO archiv autora

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

NEDOSTATEK BIOOSIV UMOŽŇUJE UDĚLIT VÝJIMKU K ZÁKONNÉ POVINNOSTI POUŽÍVAT OSIVO A SADBŮ POCHÁZEJÍCÍ Z EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vážení ekologičtí zemědělci!

V lednovém čísle Bioměsíčníku byla zveřejněna nabídka bioosiv od firmy PRO-BIO s.r.o. Staré Město pod Sněžníkem. Součástí nabídky bylo i vysvětlení, proč tato firma nezveřejňuje svou nabídku bioosiv prostřednictvím oficiální databáze, jejímž správcem je odbor osiva a sadby ÚKZÚZ. Je mojí povinností upozornit všechny ekologické zemědělce na nepřesnosti a nesprávná tvrzení, která tento článek obsahuje.

Nejprve musím potenciální zájemce o nákup „nabízených bioosiv“ upozornit, že ne vše, co je nabízeno, je v současné době opravdu bioosivo. Z uvedených druhů a odrůd splňuje podmínky pro označení bioosivo jen oves setý odrůda Neklan C2, oves nahý odrůda Abel C2 (nikoliv C1), jítelek jednoletý odrůda Rožnovský C1, bojínek luční odrůda Sobol C1. Ostatní uvedené druhy a odrůdy nemohou být v současné době nabízeny a prodávány jako bioosiva. Některé z nich byly sice certifikovány v roce 2003, ale certifikáty již pozbyly platnost, např. svazka vratičolistá odrůda Větrovská, oves setý odrůdy Jumbo a Auron, ječmen jarní odrůda Amulet, jetel luční odrůdy Tempus a Start. U některých byla certifikace odepřena, např. hrách setý odrůda Bohatýr a pšenice jarní odrůda Aranka.

Dále se musím ohradit proti tvrzení, že nabízená osiva nejsou dosud certifikována z důvodů nějakých byrokratických postupů ÚKZÚZ nebo KEZ o.p.s., jak

uvádí autoři článku. Certifikáty o původu osiv z ekologického zemědělství nebyly dosud vystaveny, protože firma PRO-BIO s.r.o. si o certifikaci těchto osiv podle nařízení rady č. 2092/91 o ekologickém zemědělství, ve skutečnosti u KEZ o.p.s., ještě ani nepožádala. Jak jsem se informoval u odboru osiva a sadby ÚKZÚZ, ani zde není za dosud nevydané uznávací listy na osivo na vině nějaký byrokratický postup, ale zpoždění samotného přihlašovatele, který včas nepodal potřebné podklady a vzorky k provedení předepsaných zkoušek (zákon č. 219/2003 o uvádění do oběhu osiva a sadby).

Povinnost používat v ekologickém zemědělství osivo a sadbu pocházející z ekologického zemědělství ukládá všem ekologickým zemědělcům nařízení rady č. 2092/91, čl. 6 odst. 2. Protože však nejen v České republice, ale i v celém Evropském společenství není dosud dostatečná nabídka ekologicky vyrobených osiv, vydala Evropská komise nařízení č. 1452/2003, zachovávající výjimku pro používání konvenčních osiv, která nejsou mořená chemickými mořidly a nejsou geneticky modifikovaným organismem nebo jeho produktem.

Toto nařízení komise také upravuje podmínky, za kterých může ekologický zemědělec o výjimku k použití konvenčního osiva u KEZ o.p.s. žádat. Základním předpokladem je, že druh a odrůda, kterou ekologický zemědělec hodlá zasít, není uvedena na příloze k tomuto nařízení (ta je však dosud prázdná) a není také uvedena v databázi ekologických osiv,

kteřou z pověření MZe spravuje právě odbor osiva a sadby ÚKZÚZ. Povinností osob uvádějících bioosiva do oběhu je, v této databázi se registrovat a registrovat také všechny druhy, odrůdy, množství a oblasti, ve kterých jsou schopny zajistit standardní dávku certifikovaných bioosiv. ÚKZÚZ současně zodpovídá za to, že zápis do databáze splňuje všechny podmínky pro označení bioosivo. Pokud ÚKZÚZ zjistí, že osivo nesplňuje podmínky pro uvedení v databázi, nabízené osivo nezapíše. Chrání tím vás, ekologické zemědělce, před nekalými nabídkami.

Mojí druhou povinností je vás upozornit, že každý ekologický zemědělec, který druh a odrůdu, kterou hodlá na jaře zasít a kterou nenajde v databázi na adrese http://www.ukzuz.cz/index_oos.php?id=osivo, může nahradit konvenčním nemořeným osivem na základě výjimky. Tu mu inspektor KEZ o.p.s. bez problému uzná, pokud doloží, že v období, kdy osivo nakupoval, nebyl příslušný druh a odrůda uvedeny v databázi ÚKZÚZ (např. datovaným dokladem o stažení seznamu dostupných ekologických osiv z databáze ÚKZÚZ).

V současné době navíc není ani potřeba o výjimku na použití konvenčních osiv individuálně KEZ o.p.s. žádat, protože MZe vydalo dne 21.7. 2004, pod č. j. 10596/04-16110, v souladu s NK č. 1452/2003, čl. 5, odst. 4, obecnou výjimku pro používání konvenčních osiv, platnou pro všechny ekologické zemědělce. Stručně znění této obecné výjimky také naleznete na uvedených stránkách ÚKZÚZ.

Ing. Jan DVORSKÝ, ředitel KEZ o.p.s.